Institut IMS a.d.
Beograd, Bulevar vojvode Mišića 43
tel: (011) 2650 322
fax: (011) 3692 772, 3692 782
e-mail: office@institutims.rs
www.institutims.rs

PRAVILA INSTITUTA IMS ZA VERIFIKACIJU

Beograd, 01.07.2025.

Izdanje:02

OPŠTE

Ova pravila uređuju način rada, nadležnosti i odgovornosti tela za verifikaciju kao i organizacije koja se prijavljuje za verifikaciju.
Smanjenje gasova sa efektom staklene bašte pomaže da se smanji uticaj klimatskih promena na našu planetu.
Kroz verifikaciju GHG tvrdnje, Telo za verifikaciju Instituta IMS potvrđuje istinitost iskazane vrednosti emisije CO_2.
Telo za verifikaciju Instituta IMS vrši verifikacione aktivnosti u skladu sa Zakonom o klimatskim promenama i propisom donetim na osnovu njega odnosno Pravilnikom o verifikaciji i akreditaciji verifikatora izveštaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte.

PRINCIPI

Telo za verifikaciju Instituta IMS verifikacione aktivnosti zasniva na sledećim principima:

Nepristrasnost

Aktivnosti verifikacije Telo za verifikaciju sprovodi nepristrasno, odluke se zasnivaju na objektivnim dokazima koji se dobijaju kroz proces verifikacije.
Telo za verifikaciju je odgovorno za nepristrasnost pri sprovođenju svih aktivnosti verifikacije i ne dozvoljava da lični interesi, familijarnost sa klijentom ili drugom zainteresovanom stranom, finansijski ili drugi pritisci utiču na kompromitovanje nepristrasnosti.

Poverljivost

Sve informacije koje se dobiju tokom aktivnosti verifikacije se smatraju poverljivim i ne otkrivaju se trećoj strani i ne čini javno dostupnim na neodgovarajući način.

Kompetentnost

Telo za verifikaciju ima infrastrukturu i osoblje koje ima svo neophodno znanje, veštine, iskustvo, obuku koja je neophodna da se efektivno izvode aktivnosti verifikacije. U cilju održavanja i stalnog povećanja kompetentnosti, osoblje se usavršava kroz različite vidove obuka.

Otvorenost

Sve neophodne informacije o procesu verifikacije su javno dostupne na web strani (www.institutims.rs).

Odgovornost

Podnosilac prijave je odgovoran za tvrdnju i svoju usaglašenost sa primenljivim specifičnim zahtevima.Telo za verifikaciju je odgovorno da na osnovu pregleda objektivnih dokaza izrazi nezavisno mišljenje i izda izveštaj o verifikaciji.

Reagovanje na prigovore/žalbe

Klijenti imaju pravo da ulože prigovor i/ili žalbu u svima slučajevima kada smatraju da su u postupku verifikacije, koje sprovodi Telo za verifikaciju, oštećeni. Telo za verifikaciju Institut IMS će sa prigovorima/žalbama pristupiti na odgovarajući način i u skladu sa dokumentom, koji je javno dostupan na web stranama Instituta IMS.

Pristup zasnovan na riziku

Telo za verifikaciju kontinuirano identifikuje rizike koji proizlaze iz kompetentne, konzistentne i nepristrasne verifikacije.

POSTUPAK VERIFIKACIJE

Proces verifikacije se sastoji od niza međusobno povezanih i obaveznih koraka:

1. Početno informisanje,
2. Predangažovanje (podnošenje prijave za verifikaciju),

3. Angažovanje (izrada ponude i/ili ugovora),
4. Planiranje,
5. Izvršavanje verifikacije,
6. Preispitivanje,
7. Odluka i izdavanje izveštaja o verifikaciji.

Klijenti se informišu o mogućnosti pružanja usluge verifikacije i drugim informacijama preko web strana Instituta IMS (www.institutims.rs) i/ili kontaktom putem mail-a ili telefonski.

Od klijenta se očekuje da popuni Prijavu za verifikaciju i dostavi zahtevanu dokumentaciju koja će se koristiti kao osnova za pripremu ponude.

Pre prihvatanja angažmana za postupak verifikacije vrši se procena mogućnosti i sposobnosti sprovođenja programa verifikacije za klijenta na osnovu dostavljenih informacija i dokumenata, procenjuje vreme potrebno za završetak postupka a zatim se sa klijentom ugovara sprovođenje postupka verifikacije.

Nakon završetka faze ugovaranja, sledi faza planiranja u kojoj telo za verifikaciju, analizom dobijenih dokumenata i podataka, imenuje kompetentan i nepristrasan tim za verifikaciju, sa kojim je potrebno da se klijent saglasi, i sprovodi stratešku analizu i analizu rizika verifikacije, koje služe kao osnova za izradu plana verifikacije i plana uzorkovanja.
Postupak verifikacije sastoji se od analize i verifikacije dokumenata u kancelariji, a zatim verifikacije na terenu, tj. na lokaciji operatera. Postupak verifikacije na lokaciji klijenta sprovodi se kako bi se proverila celokupna dokumentacija na mestu njenog nastanka i dobila potpuna slika o aktivnostima klijenta. Omogućava proveru uključenosti svih tokova izvora, izvora emisija i mesta emisija kao i saznanje o elementima koji nisu uzeti u obzir, i pomaže u proceni nivoa sumnje u tvrdnju klijenta.

Po završetku postupka verifikacije na lokaciji klijenta, donosi se zaključak o nalazima verifikacije i mišljenje o verifikaciji koji se, kao i celokupan verifikacijski postupak zabeležen u internoj dokumentaciji, dostavlja nezavisnoj osobi za preispitivanje na pregled.

Na osnovu utvrđenog izdaje se Izveštaj o verifikaciji sa sledećim verifikacionim mišljenjem:

- verifikovano kao zadovoljavajuće - ne sadrži neispravljene netačnosti ili neusaglašenosti,
- verifikovano kao zadovoljavajuće sa komentarima – sadrži netačnosti ili neusaglašenosti koje nisu materijalne prirode,
- verifikovano kao nezadovoljavajuće - sadrži neispravljene materijalne netačnosti i neusaglašenosti.

Činjenice otkrivene nakon izdavanja izveštaja o verifikaciji

Ako se nakon izdavanja Izveštaja o verifikaciji otkriju činjenice ili nove informacije koje utiču ili bi mogle uticati na Izveštaj o verifikaciji Telo za verifikaciju:

- što pre obaveštava klijenta o novonastaloj situaciji,
- preduzeti odgovarajuće radnje, uključujući razgovor o predmetu sa klijentom i razmatranje zahteva li Izveštaj o verifikaciji reviziju ili povlačenje.

Ako Izveštaj o verifikaciji zahteva reviziju pokreće se dopuna sprovedenog postupka verifikacije i izdavanje novog Izveštaja o verifikaciji uključujući navođenje razloga za reviziju. Ta dopuna postupka može da uključuje ponavljanje relevantnih koraka postupka verifikacije.

Pozivanje na verifikaciju i korišćenje znakova

Telo za verifikaciju ne daje mogućnost korišćenja znakova tako da se ova pravila primenjuju samo prilikom pozivanja na verifikaciju.
Klijent može da se poziva na rezultate procesa verifikacije odnosno na činjenicu da je određeni izveštaj verifikovan. To mora da učini na nedvosmislen način i sadržaj ne sme biti obmanjujući. Klijent ne sme da koristi mišljenje ili izveštaj o verifikaciji na način koji može dovesti u zabludu njegove korisnike ili narušiti ugled tela za verifikaciju.
U tom slučaju klijent mora jasno da navede:

- naziv i adresu verifikatora,
- identifikacioni broj Izveštaja o verifikaciji.

U slučaju javnog objavljivanja mišljenja ili izveštaja o verifikaciji, klijent je dužan da navedene dokumente objavi u celosti.
Ukoliko klijent želi da navede rezultate postupka verifikacije, to može učiniti na sledeći način:

“U svom izveštaju o verifikaciji XXX od DD.MM.GG, Telo za verifikaciju Instituta IMS a.d. je zaključilo na razumnom nivou garancije da su podaci i informacije u našem izveštaju tačno navedeni.“

TELO ZA VERIFIKACIJU

Obaveze

- Telo za verifikaciju sprovodi aktivnosti verifikacije uz primenu stručnog skepticizma, te donosi odluke koje se temelje na objektivnim dokazima prikupljenim kroz proces verifikacije;
- Daje preporuke klijentu za poboljšanje performansi u monitoringu i izveštavanju o emisijama GHG i/ili usklađenosti s odobrenim planom monitoringa i Pravilnikom o monitoringu i izveštavanju o emisijama GHG;
- Telo za verifikaciju ima obavezu da sprovodi aktivnosti verifikacije na nepristrasan, nezavisan, objektivan, otvoren i poverljiv način;
- Telo za verifikaciju mora sprovesti verifikaciju u javnom interesu i delovati nezavisno od klijenta ili nadležnog organa;
- Telo za verifikaciju vodi nediskriminatorsku politiku i postupke prema svim korisnicima svojih usluga, pružajući usluge svim podnosiocima prijave po istim pravilima i pod istim tretmanom;
- Telo za verifikaciju obezbeđuje poverljivost informacija i podataka dobijenih u u toku aktivnosti verifikacije na svim nivoima, čime štiti svoje i interese klijenta i stiče ugled pouzdanog i poverljivog tela za verifikaciju;
- Telo za verifikaciju obezbeđuje javno dostupne ažurne informacije o procesu verifikacije, primenljivim programima verifikacije, naknadama za aktivnosti verifikacije, postupanju sa prigovorima i žalbama;

Prava

- Telo za verifikaciju ima pravo da zahteva od svake organizacije koja se prijavljuje za verifikaciju da obezbedi sve zahtevane zapise i informacije i proveri kompletnost, doslednost, tačnost, transparentnost, relevantnost informacija o gasovima staklene bašte, i izvrši verifikaciju unakrsnom proverom;
- Telo za verifikaciju ima pravo pristupa svim mestima i informacijama povezanim s predmetom verifikacije;

ORGANIZACIJA KOJA SE PRIJAVLJUJE ZA VERIFIKACIJU

Obaveze

- Klijent mora da dostavi Telu za verifikaciju svu zahtevanu dokumentaciju (iz Priloga 1) kao i da omogući pristup Timu za verifikaciju svim lokacijama koje su predviđene planom verifikacije i uvid u ostalu dokumentaciju, proračune koji su neophodni za uspešno sprovođenje verifikacije, obezbedi neophodne uslove za rad za verifikaciju;
- Klijent će istinito dostaviti relevantne podatke o aktivnostima izvora emisije kako bi osigurala autentičnost i pouzdanost dostavljenih podataka;

- Ukoliko klijent ne ispravi netačnosti ili neusaglašenosti, o kojima ga je obavestio tim za verifikaciju, pre nego što izda izveštaj o verifikaciji, u obavezi je da objasni glavne razloge netačnosti ili neusaglašenosti;
- Klijent ima obavezu da plaća odgovarajuće naknade za verifikaciju i druge troškove u skladu sa cenovnikom Tela za verifikaciju Instituta IMS;
- Klijent neće koristi izveštaj o verifikaciji na način koji bi doveo Telo za verifikaciju Instituta IMS do gubitka reputacije i druge zainteresovane strane u zabludu;
- Klijent ima obavezu da obaveštava Telo za verifikaciju Instituta IMS o svim izmenama (npr. izmene plana monitoringa ili plana metodologije monitoring);

Prava

- Klijent ima pravo da uloži primedbe na imenovane učesnike u postupku verifikacije, kao i na plan verifikacije koji je dostavilo Telo za verifikaciju u roku od 3 radna dana, kao i da zahteva da se izaberu odgovarajući kandidati i izvrši izmena plana verifikacije;
- Klijent ima pravo da uloži prigovor ili žalbu na Izveštaj o verifikaciji u slučajevima kada smatra da je u postupku verifikacije, koje sprovodi Telo za verifikaciju, oštećen. Telo za verifikaciju će sa prigovorima/žalbama postupati na odgovarajući način i u skladu sa dokumentom, koji je javno dostupan na web stranama Instituta IMS.
- Ako klijent ispunjava uslove, ima pravo da na vreme dobije izveštaj o verifikaciji;
- Nakon dobijanja izveštaja o verifikaciji, klijent ima pravo da koristi Izveštaj o verifikaciji razumno i zakonito.

Prilog 1.

Zahtevana dokumentacija:

1) dozvola za emisije GHG za postrojenje ili deo postrojenja, ili jedinstvena dozvola za više postrojenja ukoliko se nalaze na istoj lokaciji;
2) najnovija verziju odobrenog plana monitoringa, kao i druge relevantne verzije odobrenog plana monitoringa, uključujući i dokaz o odobrenju;
3) ako je plan monitoringa izmenjen tokom perioda izveštavanja, dostavlja se poslednja radna verzija plana;
4) pripadajuće procedure poslednje radne verzije plana monitoringa, uključujući procedure za procenu rizika, aktivnosti protoka podataka i kontrolne aktivnosti;
5) informacije o bazama podataka i izvorima podataka korišćenim za potrebe monitoringa i izveštavanja;
6) godišnji izveštaj o emisijama GHG;
7) izveštaji o poboljšanjima;
8) izveštaj o verifikaciji iz prethodne godine, ako prethodne godine Telo za verifikaciju Instituta IMS nije sprovelo verifikaciju;
9) sva relevantna korespondencija sa nadležnim organima odnosno nadležnim organizacijama, posebno informacije u vezi sa obaveštenjem o izmeni plana monitoringa ili plana metodologije monitoringa;
10) odobrenje nadležnog organa da se ne poseti lokacija, za postrojenja gde je primenjivo;
11) sve druge relevantne informacije potrebne za planiranje i sprovođenje verifikacije.